

SEXTING

WORKSHOP

PIMENTO

PIMENTO

Pimento wil kinderen en jongeren zelfbewust, weerbaar en gelukkig maken door met groepen te werken aan positieve identiteits- en relatieontwikkeling.

THEMA'S

GRENZEN & WEERBAARHEID

GROEPSVERBINDING

PESTPREVENTIE

RELATIES EN SEKSUALITEIT

IDENTITEIT EN MENTAAL WELZIJN

JONGERENPARTICIPATIE

HOE

VORMING

EDUCATIEF MATERIAAL

(BELEIDS) TRAJECTEN

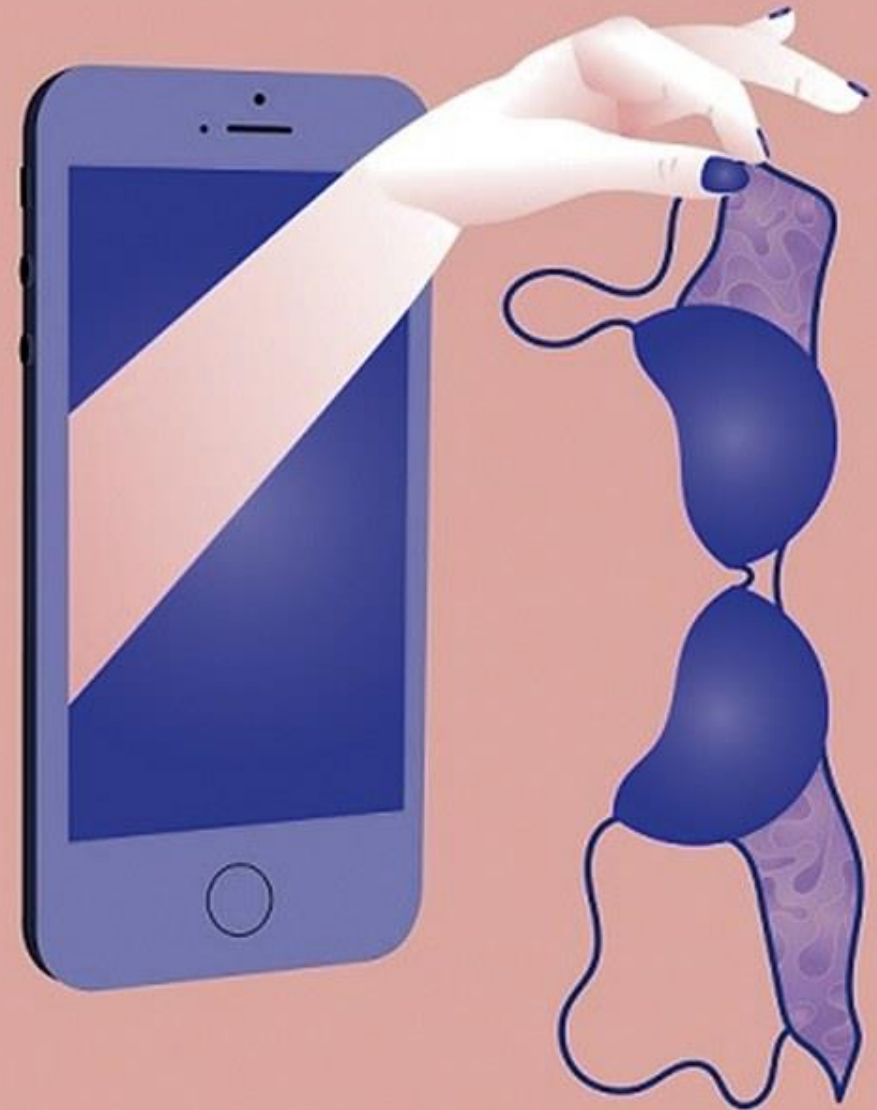
ONDERZOEK

WAT IS SEXTING?

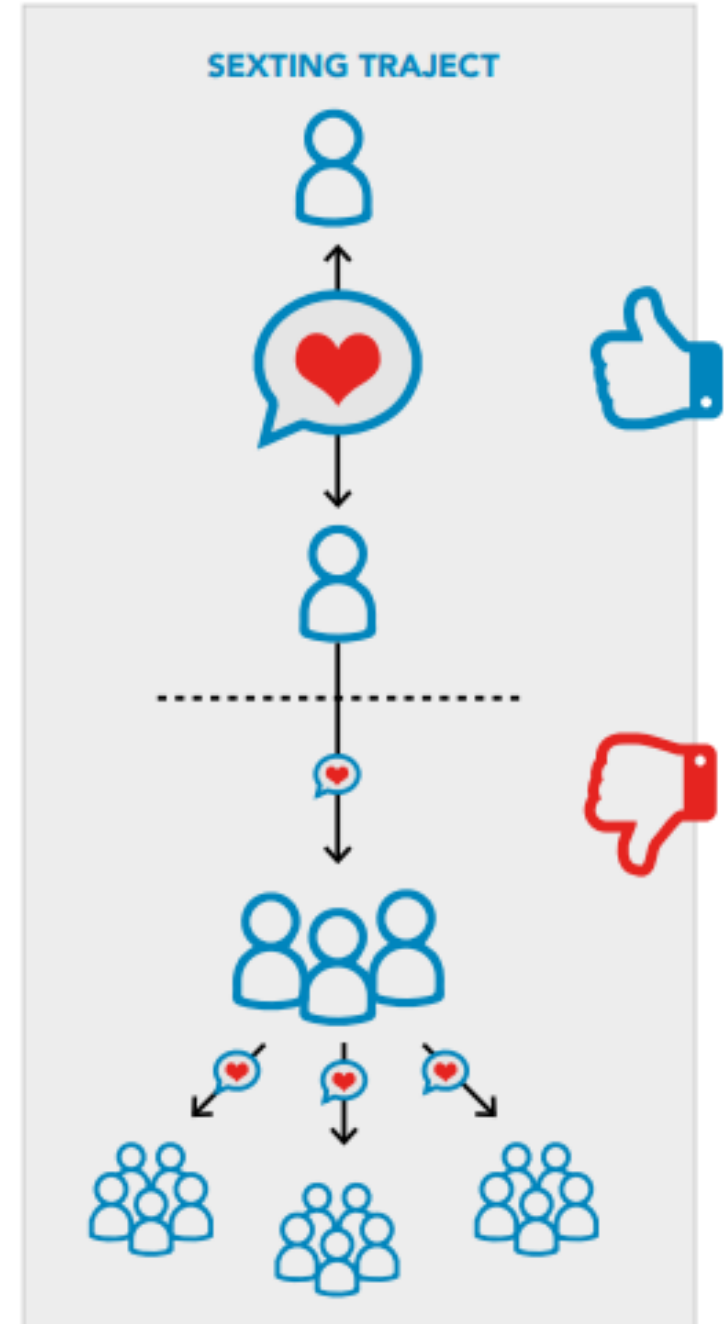
- Pikante tekstberichtjes uitwisselen
- (half)naakte beelden uitwisselen
- Seksueel getinte videochats
- Beelden van anderen doorsturen

→ Kan gebeuren tussen bekenden of onbekenden.

SEXTING?

- Zelfgemaakte seksueel getinte tekst of beelden uitwisselen via telefoon of internet
- Verschillende vormen:
  - Van pikante tekstberichtjes uitwisselen met je lief tot naaktbeelden doorsturen naar onbekenden
- Verschillende rollen:
  - Zelf beelden of boodschappen maken en die versturen
  - Beelden ontvangen, gevraagd of ongevaagd
- Jongeren zelf gebruiken vooral het woord 'nudes' of naaktfoto's

WAAROM DOEN JONGEREN AAN SEXTING?

- Het sluit aan bij de seksuele ontwikkeling van jongeren
  - Om te flirten voor een relatie start
  - Omdat ze het spannend vinden
  - Omwille van een uiting van vertrouwen in de andere persoon
  - Voorafgaand van een seksuele ontmoeting
  - Om interesse te tonen in iemand
  - Omdat ze hun lief missen
  - Om bevestiging te krijgen
  - ...
- Sexting omwille van negatieve redenen komt veel minder voor!
  - Onder druk
  - Uit verveling
  - Pestgedrag

SEXTING – ONDERZOEK

APENSTAARTJAREN 2026

Jongeren 12-18 jaar

Zelf sturen

- Bijna 1 op 10 jongeren maakte het afgelopen jaar een seksueel getinte foto/video en verstuurde deze naar anderen.
- 54% van deze jongeren maakt zichzelf onherkenbaar

Ontvangen

- 1 op 5 kreeg al een seksueel getinte foto of video van anderen.
- 3 op 4 van de ontvangers krijgt ook beelden waar ze niet achter vroegen
- 1 op 5 jongeren kreeg een foto/video doorgestuurd zonder dat de afgebeelde persoon op de hoogte was.

SEXTING – ONDERZOEK APENSTAARTJAREN 2020

- 70% van de omstaanders doet niks wanneer ze een foto doorgestuurd krijgen zonder toestemming van de originele zender. 9% zegt zelf al eens een foto van iemand doorgestuurd te hebben.
- 10% neemt het op voor het slachtoffer door hen op de hoogte te brengen of de doorstuurder te confronteren.

IS SEXTING STRAFBAAR?

In de strafwet in België is strafbaar:

- het zonder toestemming of buiten het medeweten
- tonen, toegankelijk maken of verspreiden
- van een beeld- of geluidsopname
- van een ontblote persoon of een persoon die een expliciete seksuele daad stelt (ook al heeft die persoon ingestemd met het maken van de opname)

Daarnaast moeten jongeren seksueel meerderjarig zijn (16+)

+ het recht op privacy en het recht op afbeelding

VISIE VAN PIMENTO OP SEXTING

= **positief**

- Waarom niet verbieden?

→ Verboden vrucht

→ Dialoog uit de weg gaan → drempel voor hulp wordt groter

→ Verantwoordelijkheid doorstuurder en omstaanders (slutshaming en victim blaming)

Doel: Jongeren ondersteunen om op zo'n veilig mogelijke manier aan sexting te doen

VERSCHIL IN VISIES OP SEXTING

WAT IS HET PROBLEEM?

- Onduidelijkheid over wat wel en niet kan
  - Verschillen in visies op seksueel gedrag
  - De discussie is vaak geladen en persoonlijk
- Groot gevoel van verantwoordelijkheid
  - Men wil vooral risico's vermijden
  - Seksuele ontwikkeling krijgt moeilijk ruimte
  - Overreactie of laisser faire
- Gebrek aan open communicatie binnen scholen/organisaties

MOGELIJKE OPLOSSING: VLAGGENSYSTEEM SENSOA

- Beoordeling a.d.h.v. de 6 criteria:
  - Toestemming
  - Vrijwilligheid
  - Gelijkwaardigheid
  - Ontwikkelingsadequaat
  - Passend bij de context
  - Impact
- 4 vlaggen: groen, geel, rood, zwart

→ Objectiever systeem!

**Jongen van 15 zoekt online
contact met meisjes van 12**

Doelgroep

Jongeren (15 tot 18 jaar), Tieners (12 tot 14 jaar)

Context

Online

▶ *Gele vlag - licht grensoverschrijdend
gedrag*

[Meer lezen >](#)

VANAF WELKE LEEFTIJD PRAAT JE OVER SEXTING?

Kan eigenlijk al vanaf 3^e graad lager onderwijs!

Aandachtspunt: Verleg je focus

TIJD VOOR ACTIE

PIMENTO

DOELEN

- Het dialoog openen rond het thema sexting
- Jongeren bewust laten nadenken over de mogelijke risico's van sexting
- Werken aan waarden, normen en attitudes
- Jongeren ondersteunen om op zo'n veilig mogelijke manier aan sexting te doen
- De verantwoordelijkheid van de omstaanders duiden

VEILIGHEID

P = PRIVACY

R = RESPECT

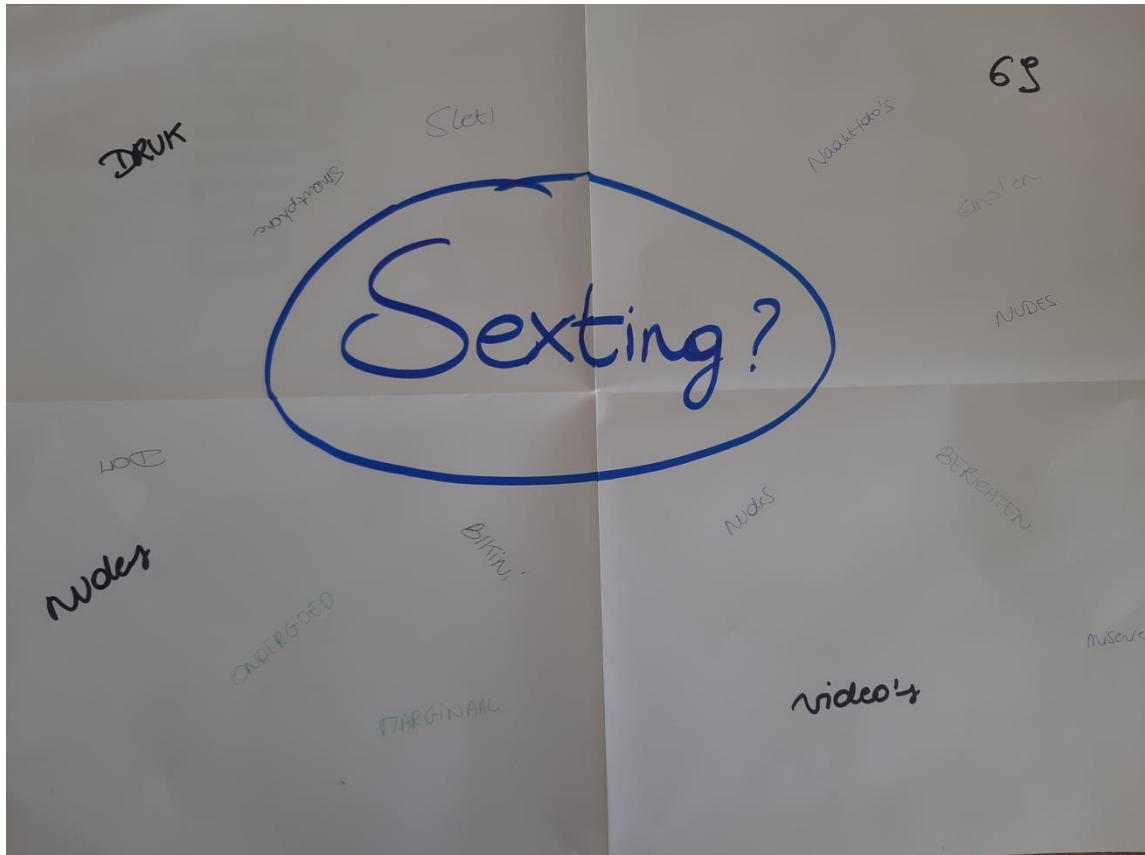
I = IEDEREEN IS ANDERS

L = LACHEN MAG

S = SCHAAMTE MAG

WOORDENWOLK 'WAT IS SEXTING?'

Wat is sexting?

STELLINGEN

- Ik heb Snapchat/Whatsapp/Tiktok/...
- Ik heb ooit al eens een naaktfoto gezien
- Ik heb ooit al eens een naaktfoto gezien van iemand die ik kende
- Ik heb ooit al eens een doorgestuurde naaktfoto laten zien aan mijn vrienden
- Ik heb ooit al eens een doorgestuurde naaktfoto verder doorgestuurd
- Iemand heeft ooit al eens een naaktfoto aan mij gevraagd
- Als een naaktfoto ongewenst rondgaat, is het altijd de schuld van de maker van de foto
- Ik vind vertrouwen in een relatie erg belangrijk
- Je moet je houden aan gemaakte afspraken
- Naaktfoto's sturen om iemand te versieren is oké
- Sexting is meer oké voor jongens dan voor meisjes
- ...

GESPREKSVORMEN

- Handen opsteken
- Gekleurde wimpels
- Ja/Nee kring
- Verschillende kanten van het lokaal
- Mentimeter

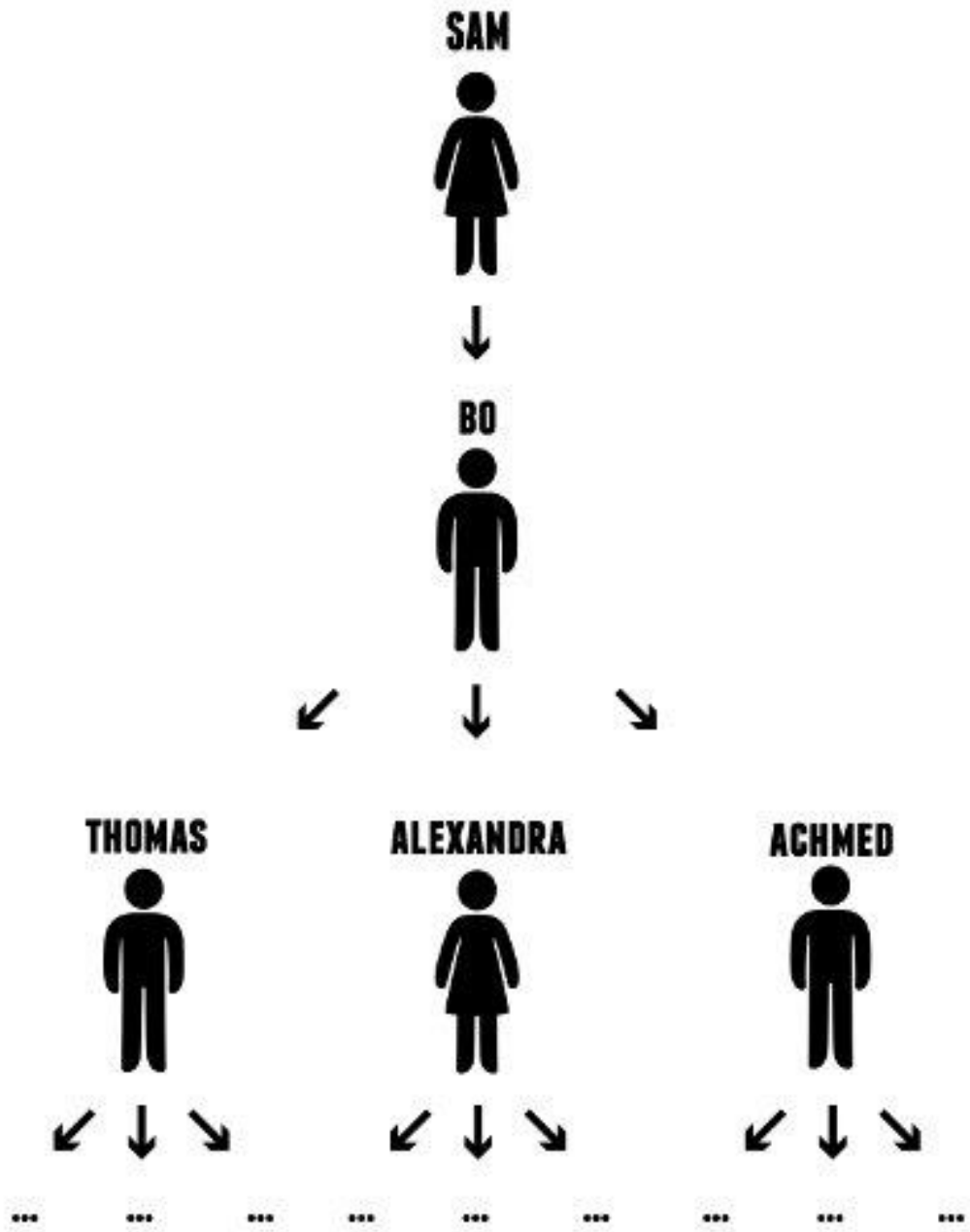
PIMENTO

WEERBAAR OP HET WEB: RELATIES EN SEKSUALITEIT

PIMENTO

Sam en Bo zijn al enkele jaren samen. Sam maakt een naaktfoto van zichzelf en stuurt die door naar Bo. Wanneer Sam en Bo uit elkaar zijn, stuurt Bo die foto's door naar drie vrienden: Thomas, Alexandra en Achmed. Die drie sturen de foto's door naar goede vrienden van hen. In zeer korte tijd (en in maar twee stappen) hebben elf mensen de naaktfoto van Sam doorgestuurd gekregen.

VRAAG: WIE DRAAGT VOLGENS JOU DE MEESTE VERANTWOORDELIJKHEID

- Sam
- Bo
- Beide

VRAAG: ALS IK THOMAS ZOU ZIJN, ZOU IK...

- Niets doen
- De foto verder doorsturen
- De foto laten zien aan anderen maar niet doorsturen
- Sam op de hoogte brengen
- Boos worden op Bo

VRAAG: VERANDERT DE SITUATIE ALS BO DE RELATIE HAD STOPGEZET?

- Ja
- Nee

WAT ALS?

→ **Helpt om te nuanceren!**

- Wat als het 2 meisjes of 2 jongens zijn?
- Wat als het niet om een naaktfoto ging maar om een foto in lingerie/zwemkledij?
- Wat als Sam ook een foto van Bo had?
- Wat als Sam de relatie op een onrespectvolle manier stopzette?
- Wat als Bo de foto enkel liet zijn aan zijn/haar vrienden maar niet doorstuurde?
- Wat als Bo spijt heeft?
- Wat als Bo de relatie stopzette?
- Wat als Sam een foto stuurde naar Bo zonder zijn/haar toestemming?
- Wat als Bo en Sam nog samen zijn?
- Wat als de ontvangers van de foto's heel boos worden op Bo?
- Wat als Sam onherkenbaar op de foto staat?
- ...

VICTIM BLAMING?

- Het verantwoordelijk stellen van de slachtoffers in plaats van de daders.
- In het geval van sexting ligt er ook een grote verantwoordelijkheid bij de 'verstuurder' en de 'doorstuurders' van de foto.
- Self-blaming als gevolg van victim blaming!
  - Reacties van omstaanders is van groot belang.

bella

@spitnotchewed

If you don't want nudes leaked
don't take nudes

More this week:

To avoid being robbed, own
nothing at all

To avoid murder, die right now

U gedraagt zich wel uitnodigend.
U loopt ermee te koop.

00:00

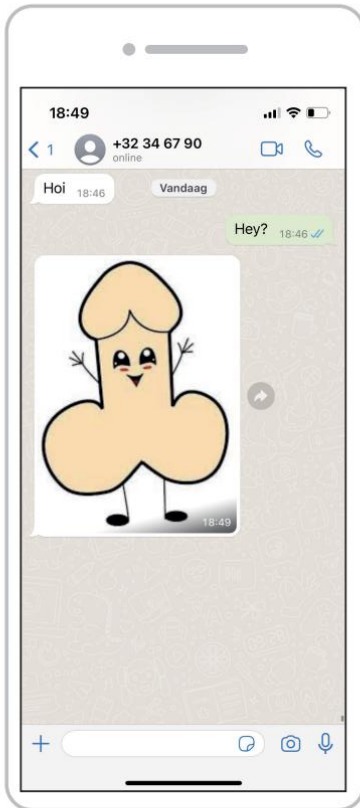
01:52

PIMENTO

WEERBAAR OP HET WEB JUNIOR

16. IEMAND VRAAGT JOU OM EEN NAAKTFOTO

Bijvragen:

- Wat vind je van deze situatie?
- Is het oké om foto's te sturen in ruil voor geld, snoep, enz.?
- Wat zou jij doen in deze situatie?
- Mag je blijven aandringen met je vraag over een foto?

17. IEMAND STUURT JOU EEN NAAKTFOTO

Bijvragen:

- Wat vind je van deze situatie?
- Wat zou jij zelf doen in deze situatie?
- Ken je organisaties waarbij je terecht kan als je dit soort foto's krijgt?

18. SEXTING ZONDER FOTO

Bijvragen:

- Is dit gesprek oké? Waarom?

SITUATIEKAART 3

Oké?!

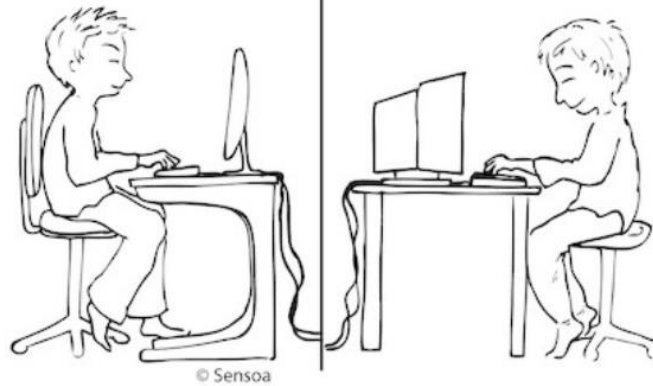

Een 14-jarige jongen surft op zijn kamer naar erotische websites en hij masturbeert.
Op het beeldscherm zie je een atletische jongeman.

SITUATIEKAART 13

Oké?!

<jan zegt> weet jij wat 69 is?
<thomas zegt> heeft met seks te maken niet?
<jan zegt> ja, dat is pijpen en likken ; -)
<thomas zegt> huh? tegelijk?

Twee 13-jarige jongens zitten op hun slaapkamer en chatten met elkaar over seks.

SITUATIEKAART 25

Oké?!

Een meisje van 17 zit op haar kamer en laat ongevraagd haar borsten zien aan twee jongens van 13.

SITUATIEKAART 26

Oké?!

Een jongen van 15 zoekt online contact met meisjes van 12 jaar die uitdagende foto's op hun profielpagina plaatsen. De jongen begint de meisjes berichtjes te sturen met de vraag om meer te tonen.

SITUATIEKAART 11

Oké?!

Een jongen van 13 maakt een foto van enkele meisjes onder de douche en stuurt die naar zijn vrienden.
Wanneer de meisjes dit ontdekken, zijn ze er helemaal ondersteboven van.

SITUATIEKAART 28

Oké?!

In een boos moment deelt een meisje naaktfoto's van haar lief online, zonder na te denken over de gevolgen.

SITUATIEKAART 28

In een boos moment deelt een meisje naaktfoto's van haar lief online, zonder na te denken over de gevolgen. We evalueren het gedrag van het meisje:

Toestemming	Niet oké	Er wordt geen toestemming gegeven voor het verzenden van seksueel beeldmateriaal.
Vrijwilligheid	Niet oké	Het meisje stuurt de foto vrijwillig, maar de persoon op de foto ondergaat het niet vrijwillig.
Gelijkwaardigheid	?	Niet geweten.
Gepast voor leeftijd/ontwikkeling	Niet oké	Dit gedrag past niet bij de normale seksuele ontwikkeling. Naaktfoto's versturen met onderlinge toestemming is oké, die ongevraagd doorsturen naar anderen is niet oké.
Gepast voor de context	Niet oké	De beelden worden doorgestuurd zonder aandacht voor de privacy van het lief.
Impact	Niet oké	De schade voor de persoon op de foto is groot. Iedereen weet wie het is. Foto's kunnen lang blijven circuleren. Het meisje kan problemen krijgen doordat ze deze foto's doorstuurt. Dit is strafbaar.

Naaktfoto's versturen met onderlinge toestemming is oké, die ongevraagd doorsturen naar anderen is niet oké.

Ontvanger: "Wow, deze foto's wou ik helemaal niet zien. Je bent misschien boos, maar gaat dit niet wat ver? Stel je voor dat hij ook foto's van jou zou delen? Zonder toestemming naaktfoto's delen is strafbaar."

Lief: "Wat je nu hebt gedaan, is onaanvaardbaar. Je hebt mijn privacy en vertrouwen compleet geschonden. Dit kwetst me echt."

#BE SEXY, BE SAFE

MAGAZINE VOOR JONGEREN OVER VEILIG **SEXTEN**

#SEX*TING* WADISDANUWEER?

blz. 4 en 5

OVER NUDES EN VERTROUWEN

blz. 12

LEUKE SPELLETJES

blz. 15 en 18

TEST JE KENNIS OVER
#GRENSOVERSCHRIJDENDE SEXTING

blz. 22

EXCLUSIEF

JONGEREN AAN
HET WOORD:
WAT VINDEN ZIJ
NU ECHT VAN
SEXTING?

Lees meer blz. 9

**MET
UITNEEMBARE
POSTER**

...vol gouden tips over veilige sexting!

#DOE DE TEST!

OVER NUDES EN VERTROUWEN

Beantwoord de vragen en bekijk je resultaat om te weten hoe betrouwbaar jij bent als het op sexting aankomt

1. Je ontvangt een nude van een onbekende, wat doe je?

- Ik bekijk hem en stuur hem nadien door naar mijn vrienden want dat is spannend. (C)
- Ik bekijk hem niet en verwijder hem meteen, ik ken de persoon immers niet. (A)
- Ik bekijk hem eerst en verwijder hem nadien, want ik ben nieuwsgierig. (B)

2. Je bent aan het chatten met je nieuw lief en hij/zij vraagt om een nude te sturen. Zelf wil je dit eigenlijk niet.

- Ik ben zo verliefd dus trek toch een foto. (C)
- Ik stuur een sexy tekstberichtje maar geen naaktfoto. (B)
- Ik doe het niet en stuur in de plaats daarvan een grappige meme omdat ik m'n lief niet wil kwetsen. (A)

3. Je krijgt een nude doorgestuurd waar een van je klasgenoten op staat. Wat doe je?

- Ik bekijk hem, schrik en vertel aan een vriend(in) wat er gebeurd. (B)
- Ik bekijk hem, stuur hem door naar een andere vriend(in) en vertel dat ik deze foto net heb ontvangen. (C)
- Ik kijk naar de foto en ga naar mijn klasgenoot om te vertellen dat zijn/haar foto wordt doorgestuurd. Ik vraag of ik ergens mee kan helpen. (A)

4. Je bent al een paar weken aan het flirten met de knapste persoon van de klas, en je besluit om je flirtniveau een stapje hoger te tillen en een naaktfoto van jezelf door te sturen.

- Ik trek een sexy foto van mezelf en stuur hem direct naar mijn crush. (B)
- Ik vraag aan mijn crush of hij/zij graag zo'n foto van me wil krijgen. Ook al zegt hij/zij nee, ik stuur het toch door. (C)
- Ik vraag aan mijn crush of hij/zij graag zo'n foto van me wil krijgen en zo ja, dan stuur ik mijn foto door. (A)

5. Je lief is voor een maand op vakantie en mist je. Jullie hebben afgesproken om te videobellen en hij/zij vraagt of je je wil uitkleden voor de camera.

- Ik vertrouw het internet niet zo, wat als mijn computer wordt gehackt? Ik vertrouw mijn lief wel, we zijn ondertussen toch al 2 jaar samen. Ik stuur hem een sexy foto, maar let erop dat er niets herkenbaars op staat. (A)
- Yes, let's do this, lekker spannend! (C)
- Dat durf ik niet, ik denk dat ik toch eerder wil wachten tot we elkaar zien. Maar wat als mijn lief zolang niet kan wachten? Ik zal een foto maken in mijn ondergoed, dat zal mijn lief ook wel leuk vinden, niet? (B)

6. Je krijgt op Instagram, Snapchat of TikTok een berichtje van iemand die je niet kent. Die persoon is heel lief, geeft je regelmatig complimentjes en na een aantal dagen vraagt hij/zij of je misschien eens een foto wil sturen.

- Stiekem vind ik het wel fijn om al die complimentjes te krijgen. Misschien vindt die persoon mijn lichaam ook wel mooi? Ik voel me er wat onzeker over, dus het lijkt me wel een goed idee om de foto te sturen. (C)
- Uhm, waarom vraagt hij/zij dat? Ik ga niet meer met deze persoon sturen. Wie weet wie er achter dit profiel zit. Wie weet zet die persoon mijn foto's daarna wel online ... Dat ga ik niet riskeren. (A)
- Hm, wat moet ik hiermee? Ik kan misschien wel gewoon een neutrale selfie sturen. Kan geen kwaad, het is echt wel een lief persoon, zo kan hij/zij mij ook beter leren kennen. (B)

Resultaat

Heb je voornamelijk A, dan ga je heel bewust om met sexting. Je kent er de plezieren van maar schat tegelijk de risico's goed in. Je surft op de good vibes. Doe zo voort en geef ze door aan je vrienden.

Heb je overwegend B, dan ben je eerder het twijfelende type. Soms ga je heel bewust om met sociale media, maar soms ook niet. Laat je niet beïnvloeden en volg je gezond verstand. Voelt iets oncomfortabel aan? Doe het dan niet. Twijfel je over een situatie? Stel je dan de vraag hoe jij je er zelf bij zou voelen of vraag raad aan iemand die je vertrouwt.

Heb je voornamelijk C, dan ben je eerder het roekeloze type. Denk goed na voor je iets stuurt en naar wie je het stuurt. Voel je je er echt helemaal goed bij? Voel je je niet onder druk gezet? Kan je de ontvanger voldoende vertrouwen? Stuur nooit een foto van iemand anders door, dat is grensoverschrijdend gedrag. Je kan hiermee het slachtoffer veel kwaad berokkenen en diep kwetsen. Hoe zou je reageren mocht het jouw nude zijn die rondgestuurd wordt zonder dat je dat wil?

#GRENSOVERSCHRIJDENDE SEXTING

HOE HERKEN JE DAT?

Berichtjes sturen en berichtjes krijgen, iedereen doet het de hele dag door. Soms kunnen berichten ook seksueel getint zijn. Het is niet altijd even makkelijk om in te schatten of een bericht wel of niet oké is. Ook wat de ontvanger ermee doet kan oké of niet oké zijn. Als iets niet oké is, dan is er sprake van een **grensoverschrijdende situatie**.

Je kan inschatten of een situatie grensoverschrijdend is of niet aan de hand van **zes criteria***

TOESTEMMING

Als je allebei duidelijk laat merken dat je ermee akkoord gaat om iets te doen, dan geef je toestemming.

✓ ZO IS OKÉ:

Twee jongens van 12 jaar zijn verliefd. Een van de twee stuurt een dickpic naar de andere. De jongens zijn alleen en onherkenbaar op de foto.

✗ ZO IS NIET OKÉ:

Een meisje van 11 jaar ontvangt een naaktfoto van een jongen. Ze toont deze aan haar vriendinnen.

Pas op: het is niet omdat je instemt om een foto te sturen dat je toestemming geeft dat je foto ook aan anderen wordt getoond.

VRIJWILLIGHEID

Je doet iets omdat jullie het allebei echt willen. De een zet de ander niet onder druk en er hangt geen beloning of straf aan vast.

✓ ZO IS OKÉ:

Een meisje van 13 jaar stuurt een foto van haar borsten door naar een vriend. Ze doet dit omdat ze dit graag wil. Ze vroeg op voorhand aan die vriend of hij het oké vond. Hij vond dit ook leuk. Ze spraken af dat hij de foto zou verwijderen, nadat hij die bekeken had.

✗ ZO IS NIET OKÉ:

Een meisje van 15 jaar dreigt het uit te maken met haar lief als hij geen naaktfoto van zichzelf stuurt.

GELIJK- WAARDIGHEID

Jullie zijn allebei ongeveer even oud, sterk, slim en gelijk in positie.

✓ ZO IS OKÉ:

Tijdens de leswissel kust een jongen van 16 jaar zijn vriendinnetje van 15 jaar.

✗ ZO IS NIET OKÉ:

Een man van 27 jaar zoekt via een datingsite voor homo's contact met puberjongens. Hij vraagt een jongen van 11 jaar om een naaktfoto van zichzelf te sturen.

LEEFTIJD

Het gedrag dat je stelt past bij je leeftijd, je bent er dus niet te jong of te oud voor.

✓ ZO IS OKÉ:

In de kleedkamer staat een jongen van 5 jaar op een bankje en zwiert met zijn piemel. Iedereen lacht.

✗ ZO IS NIET OKÉ:

Een koppel van 11 en 12 jaar heeft seks.

CONTEXT

Je stelt gedrag dat volgens de maatschappij oké is. Een voorbeeld hiervan is dat je geen seksuele handelingen mag stellen in het openbaar, dat kan anderen storen.

✓ ZO IS OKÉ:

Twee meisjes van 13 jaar logeren bij elkaar. Ze zitten op hun slaapkamer met de deur toe, en strelen elkaar over en tussen de benen. Ze vinden het fijn.

✗ ZO IS NIET OKÉ:

Twee jongeren hebben seks met elkaar in de bosjes. Twee jongens die in het bos aan het spelen zijn, zien dit.

IMPACT

Wat je doet mag geen schade opleveren aan jezelf of aan anderen, zoals fysieke pijn (bv. verwondingen) of emotionele pijn (bv. jezelf of een ander vernederen).

✓ ZO IS OKÉ:

Een 14-jarige tongzoent met een 13-jarig meisje op een tuit van de jeugdbeweging.

✗ ZO IS NIET OKÉ:

Twee jongens van 16 jaar dwingen een meisje van 14 jaar tot seksuele spelletjes.

* De zes criteria werden bepaald door Sensoa, die zich aan jou voorstelt op biz. 8

Wat met lager onderwijs/busso?

GOUDEN TIPS ROND SEXTING

- Doe het enkel als je er zelf zin in hebt
- Denk na over mogelijke risico's
- Zet niemand onder druk
- Maak afspraken
- Doe het enkel met mensen die je offline kent en vertrouwt
- Zorg dat je onherkenbaar op de foto staat
  - Geen gezicht
  - Geen herkenbare lichaamseigenschappen (moedervlekken, piercings,...)
  - Neutrale achtergrond
- Stuur niet door zonder toestemming

Wat als er toch een naaktfoto rondgaat?

- **Stappenplan Sensoa:**

- Situeer het probleem
- Bepaal de ernst van de situatie
- Geef aandacht aan het slachtoffer
- Geef aandacht aan de verspreider
- Geef aandacht aan de ouders
- Communiceer op je school of in je organisatie
- Communiceer met de andere school of organisatie
- Geef vorming aan leerlingen/jongeren en ouders
- Overweeg: aangifte doen bij de politie of niet?
- Evalueer en stuur bij

- Win advies in bij Child Focus
- Onderneem verdere stappen altijd in overleg met de jongere in kwestie

NIEUWSGIERIG NAAR MEER?

WEBSITE

pimento.be

NIEUWSBRIEF

pimento.be/nieuwsbrief

SOCIALE MEDIA

[#wijzjnpimento](https://twitter.com/wijzjnpimento)

